

БОЛАЛАРНИНГ ЖИСМОНИЙ РИВОЖЛАНИШИГА ҚАЙТАЛАНУВЧИ БРОНХИТНИНГ ТАЪСИРИНИ ЎРГАНИШ

Шайхова Мунира Икромовна
Тошкент педиатрия тиббиёт институти, Ўзбекистон
Республикаси, Тошкент шаҳри

Долзарблиги. Бронхитлар болалар ўртасида кенг тарқалган касаллик бўлиб, педиатрлар амалиётида доимо учраб туради. Бронхитлар - нафас аъзоларининг зарарланиши билан кечувчи касалликларнинг асосини ташкил қилади. Нафас йўллариининг ўткир ва сурункали касалликлари болаларнинг нормал ривожланишига салбий таъсир кўрсатади. Болаларнинг жисмоний ривожланиши кўрсаткичларини таҳлил қилиш натижаларига кўра уларнинг саломатлиги ҳақида объектив ва ишонарли маълумотларни олиш мумкин ва динамикада олиб бориладиган кузатувлар эса болаларнинг келажакда саломатлиги ҳақидаги прогностик илмий асослашга имкон беради.

Тадқиқот мақсади: Болаларнинг жисмоний ривожланишига қайталанувчи бронхитнинг таъсирини ўрганиш.

Тадқиқот материаллари ва усуллари. Қайталанувчи бронхитдан азият чекувчи 3 ёшдан 6 ёшгача бўлган 50 нафар болалар текширилди, уларнинг 27 нафарини ўғил болалар, 23 нафарини эса қиз болалар, жумладан, 3 ёшли болалар - 9 нафар (18,0%), 4 ёшли - 11 нафар (22,0%), 5 ёшли - 14 нафар (28,0%) ва 6 ёшли - 16 нафар болалар ташкил қилган. Болалар умумклиник текширувдан ўтказилди, уларнинг тана вазни, бўй узунлиги ва кўкрак айланаси ўлчанди.

Тадқиқот натижалари ва муҳокамаси. Касалликнинг клиник кўриниши таҳлил қилинганида шу нарсани кўрсатдики, болаларда хуружсимон йўтал устунлик қилган. Йўтал характери ўзгарувчан бўлган, гоҳида қуруқ, гоҳида эса нам бўлган. Касаллик одатда ойига бир неча марта қайталаган. Ўпка аускултациясида қуруқ ва нам хириллашлар эшитилган. Қайталанувчи бронхит кўпинча вегетатив дистония билан бирга кечган. Касаллик бир неча ойдан бир неча йилгача давом этган. Касалликнинг 2 йилгача давом этиши беморларнинг 24 нафарида (48,0%), 3 йилдан 5 йилгача - беморларнинг 16 нафарида (32,0%), 5 йилдан кўп - 10 нафарида (20,0%) кузатилган. Кўпчилигида - 26 нафарида (52,0%) касаллик узоқ вақт давом этган. Маълумотлар таҳлил қилинганида шу нарса аниқландики, қайталанувчи бронхит кўпинча аллергия реакциялар билан бирга кечган: озиқ-овқат аллергияси 20 нафар болаларда (40,0%), атопик дерматит - 17 нафар болаларда (34,0%) ва дориларга аллергия - 13 нафар болаларда (26,0%) кузатилган. Қайталанувчи бронхитнинг шаклланиши ва ривожланиши механизмида қатор хавф омиллари аҳамиятга эга бўлган. Генетик омиллар беморларнинг 34 нафарида (68%), аллергия диатез - 30 нафарида (60,0%), ҳаётининг биринчи йилида сунъий овқатлантириш - 41 нафарида (82%) учраган. Болаларнинг жисмоний ривожланишини таҳлил қилиш учун ЖССТ томонидан тавсия этилган жадваллардан фойдаланилди.

Ўсиш кўрсаткичлари ўғил болаларда стандарт кўрсаткичлардан 6,1-9,5% га, қиз болаларда - 2,6-6,2% га паст бўлган. Тана вазни кўрсаткичлари ўғил болаларда стандарт кўрсаткичлардан 3,4-6,6% га, қиз болаларда эса - 7,4-18,1% га паст бўлган. Кўкрак қафаси айланаси кўрсаткичлари ўғил болаларда стандарт кўрсаткичлардан 2,6-4,2% га, қиз болаларда эса 2,1-3,6% га паст бўлган.

Хулоса. Шундай қилиб, нафас йўллариининг ўткир ва сурункали касалликлари болаларнинг нормал ривожланишига салбий таъсир кўрсатади. Қайталанувчи бронхитдан азият чекувчи болаларнинг бўй узунлиги, тана вазни, шунингдек кўкрак айланаси кўрсаткичларида

танқислик билан намоён бўлувчи жисмоний ривожланишдан орқада қолиши кузатилган. Касалликнинг асоратлари юзага келмасдан шифокор тавсияларига амал қилиш ва даври ўз вақтида олиб бориш қайталанувчи бронхитдан соғайиш имконини беради.

Адабиётлар рўйхати

1. Агзамова, Ш. А., and Ф. Т. Махкамова. "Влияние вирусной инфекции у беременных на жизнеспособность новорожденных." Детская больница 3 (2014): 22-25.
2. Шухратова, Дурдона Жавахировна, Ширина Абраровна Абдуразакова, and Шоира Абдусаламовна Агзамова. "Характер изменений гематологических показателей при целиакии у детей школьного возраста в зависимости от формы заболевания." Евразийский Союз Ученых 29-1 (2016): 36-37.